

**10 - 16 ŞUBAT 2020 TÜRKİYE'NİN SAVUNMA-GÜVENLİK-DIŞ POLİTİKASINI
İLGİLENDİREN GELİŞMELER*****Türkiye/Suriye/Rusya (İdlib)******Türk ordusu İdlib'te ki birliklerini alarma geçirdi***

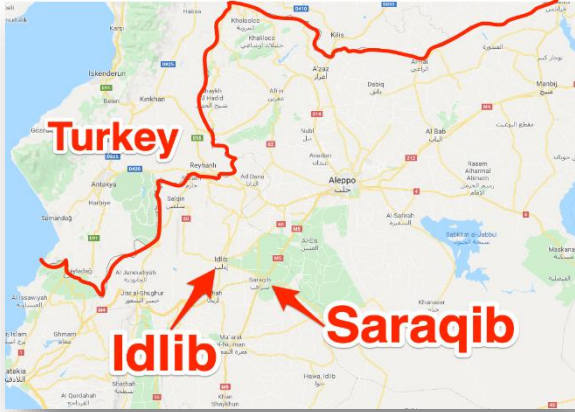
Suriye İnsan hakları gözlemevi, Türk ordusunun kendisini destekleyen savaşçıları Türk noktaları çevresinde ilerlediği bölgelerden çekilmemesi durumunda Esad güçlerine karşı geniş askeri operasyon düzenlemek için hazırladığını belirtti.

Gözlemevi, yaklaşık 6 bin Türk askeri ve 1400 mekanize aracın geçtiğimiz günler içinde Halep ve İdlib kırsallarına konuşlandığına işaret etti. Yerel kaynaklar, ÇNRA saldırı tipinden füze fırlatma sistemlerinin son konvoylar kapsamında İdlib vilayetine ulaştığını ifade ettiler. Hafta boyunca komando takviyesi devam etti ve bölgeye gönderilen çok namlulu roketatarlar da Suriye sınırına konuşlandırıldı.

Türkiye'nin farklı birliklerinden gönderilen leopar tank, füze rampası, mühimmat ve paletli ZPT'lerin yer aldığı 60 askeri araçlık konvoy, Hatay'ın Reyhanlı ilçesine ulaştı. Burada askeri personel tarafından indirilen tank ve ZPT'ler, güvenlik önlemi gerekçesiyle İdlib'deki gözlem noktalarına gönderilmek üzere sınır birliklerine yönlendirildi. Milli Savunma Bakanı Hulusi Akar, "Ateşkesi sağlamak ve kalıcı kılmak için ilave birlikler gönderiyoruz, alanı kontrol edeceğiz. Radikaller dahil ateşkese uymayanlara karşı zor kullanılacak, her türlü tedbir alınacaktır" ifadelerini kullandı.

Öte yandan, Esed güçleri, rejim karşıtı güçlerle yaşanan uzun çatışmaların ardından Serakib ilçesinin kontrolünü ele geçirdi. Böylece rejim kontrolündeki topraklarda bulunan Türk

gözlem noktası sayısı 3'e yükseldi. Türk askeri de Suriye Milli Ordusu'nun desteği ile Serakib ilçesine doğru ilerlerken, bölgeden gelen bilgilerde operasyonun durduğu kaydedildi.

Serakib, Halep-İdlib-Hama-Humus-Şam üzerinden Ürdün'e kadar uzanan M5 kara yolu ve Suriye'nin Haseke kentiyle Halep-İdlib-Lazkiye illerini bağlayan M4 kara

yolunun ilçeden geçmesiyle de stratejik öneme sahip.

Rejim güçleri 2012'den beri ilk kez M5 karayolunu kontrol altına aldı

Esed güçleri, M5 olarak bilinen Halep-Şam anayolunun tamamında kontrolü sağladı. Rejim güçlerinin Halep ve Şam'ı birbirine bağlayarak güneydeki Ürdün sınırına uzanan M5 karayolunun tamamını geri alması 2012 yılından bu yana Şam için büyük bir hedefti.

Rejimin, çatışmalara destek vermek amacıyla Kefer'ul Sine kapısından İdlib'e yeni sevkiyatta bulunduğu ve 150 tırlık konvoyda tank ve zırhlı araçların da olduğu öğrenildi. Söz konusu sevkiyatın, gerginliği azaltma bölgesine yönlendirildiği, rejimin M-5 ve M-4 karayollarının kesiştiği kritik Serakib ilçesini ele geçirmesinin ardından, İdlib'deki Türk gözlem noktalarına 20 tank yönlendirildiği kaydedildi.

Suriye'nin kuzeybatısındaki İdlib'de muhalifler tarafından Esed rejimine ait helikopter düşürülürken, Milli Savunma Bakanlığı, rejim unsurlarının Neyrab'dan çıktığını açıkladı.

İdlib'de rejim güçlerinin yoğun topçu atışı sonucu 5 askerin şehit olduğunu, 5 askerin de yaralandığını açıkladı. Saldırının ardından Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan başkanlığında bir güvenlik zirvesi düzenlendi. Toplantıya Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat

Oktay, Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu, Milli Savunma Bakanı Hulusi Akar, Genelkurmay Başkanı Yaşar Güler, MİT Başkanı Hakan Fidan, Savunma Sanayii Başkanı İsmail Demir ve İletişim Başkanı Fahrettin Altun katıldı. Toplantı sonrası yapılan açıklamada Toplantıda, saldırıya misliyle karşılık verileceği vurgulandı. Ayrıca, çatışmaların önlenmesi, sınır güvenliğimizin sağlanması, yeni bir göç dalgasının ve insanlık dramının engellenmesi amacıyla İdlib'de bulunan Türkiye'yi, bu kararlığından hiçbir saldırının vazgeçiremeyeceğinin altı çizildi.

Konuyla ilgili Milli Savunma Bakanlığı'ndan açıklama yapıldı. MSB, "İdlib bölgesine takviye olarak gönderilen unsurlarımıza, Rejim tarafından yapılan son saldırılar sonrası angajman kuralları ve meşru müdafaa çerçevesinde anında misliyle mukabele edilmiştir. Şu ana kadar bölgede tespit edilen 115 rejim hedefi derhal ateş altına alınmış, çeşitli kaynaklardan edinilen ilk bilgilere göre 101 Rejim unsurunun etkisiz hale getirildiği, 3 tank ve 2 top/havan mevziinin tahrip edildiği, ayrıca 1 helikopterin isabet aldığı öğrenilmiştir. Belirlenen hedeflere meşru müdafaa kapsamında atışlar devam etmektedir" açıklamasında bulundu.

Milli Savunma Bakanı Hulusi Akar Suriye'de dört gözlem noktası ve iki askeri noktanın Suriye hükümetinin kontrol ettiği bölgede yer aldığını söyledi. Akar, İdlib'teki 12 gözlem noktasından hiçbirini boşaltmayacaklarını ve Türk askerlerinin askeri noktalara Suriye tarafından saldırılması halinde kuvvetli misillemede bulunma emri aldıklarını kaydetti. Akar "Herhangi bir şey olursa misilleme olacak. Biz defalarca personelimizi ve askerlerimizi oradan çekmeyeceğimizi söyledik. Görevlerine devam edecekler" dedi.

Rejim güçleri Halep kuzeyinde Andan kentini kontrol altına aldı. Oradaki Türk gözlem noktasını kuşatma altına aldı. Suriye SANA Haber Ajansı ile Suriye devlet televizyonunun aktardığı haberlere göre Suriye ordusu Halep'in kontrolünü ele geçirdi.

Konuya hakim kaynaklar, Rusların Türklere Esad rejiminin bugün

(Pazar) akşam ateşkes ilan edeceğini bildirdiklerini vurguladılar. Türk tarafının Ruslardan ateşkes için rejime baskı yapmasını istediğine işaret etti. Kaynaklar, rejimin gerek ateşkes ilan etmesinin ya da ilan etmemesinin işgal ettiği bölgelerin tümünden çekilmediği sürece bir anlam ifade etmeyeceğini sözlerine ekledi. Bu gelişmeler dün (Cumartesi) akşam, Ankara'da ABD büyükelçiliğinden bir yetkili, ABD Dışişleri bakanlığı memurlarından birisi ve iki ABD'li subayın katılımıyla aralarında istihbarat subaylarının olduğu 4 Türk subayına ek olarak HTŞ'de askeri komutan, SMO gruplarının büyük çoğunluğunun yöneticilerinin hazır bulunduğu ve Hatay' da yapılan toplantıdan sonra geliyor. Kaynağa göre toplantıda rejim ve Rusların askeri saldırısının durdurulması için talep edilen hareketler ve önlemler görüşüldü.

Kremlin'den yapılan İdlib açıklamaları

Kremlin Sözcüsü Dimitriy Peskov, İdlib'de Rusya ve Suriye rejim güçlerine yönelik tüm saldırıların durdurulması ve Rusya ile Türkiye'nin İdlib konusundaki anlaşmasının uygulanması gerektiğini belirtti.

Peskov, bir basın toplantısı sırasında Erdoğan'ın sözlerinin hatırlatılması üzerine, (Erdoğan: Askerlerimize yönelecek olası bir saldırıda Soçi mutabakatı sınırları dışında da rejimi her yerde vuracağız. İdlib'de, rejim ve Ruslar ile yine rejimle birlikte hareket eden güçlerin çoğu saldırılarının, teröristleri değil, doğrudan sivil halkı hedef aldığı gerçeğinin altını bir kez daha çizmek istiyorum) "Kremlin, taraflara belirli yükümlülükler yükleyen Soçi mutabakatlarına bağlılığını koruyor. Özellikle Türk tarafı, İdlib'de yoğun şekilde konuşlanan terör örgütlerinin etkisiz hale gelmesini sağlamayı taahhüt etmişti. Rus tarafı, bu örgütlerin İdlib'den Suriye

ordusuna ve Rus askeri tesislerine saldırılar düzenlediğini üzülererek ifade eder" ifadelerini kullandı.

Kremlin Sözcüsü Dmitry Peskov tarafından yapılan bir diğer açıklamada iki taraf arasındaki en önemli ihtilaf konusunun İdlib'de halen faaliyet gösteren ve siyasi müzakerelere girmeye hazır olan ılımlı muhalif grupların, terörist listelerinde yer alan Heyetu Tahriru's Şam (HTŞ) gibi daha radikal gruplardan ayrılması olduğu dikkat çekti.

Öte yandan, Rusya Dışışleri Bakanlığı Sözcüsü Mariya Zaharova "Mevcut gerilimin nedeni olarak, Türkiye'nin 17 Eylül 2018 tarihli Soçi Mutabakatı'ndaki yükümlülüklerini kronik olarak yerine getirmemesini ve Ankara'nın kontrolü altında tuttuğu sözde ılımlı, silahlı, muhalif grupları Suriye'nin kuzeydoğusuna Barış Pınarı Harekatı bölgesine ve Libya'ya göndermesini görüyoruz" diye konuştu.

Rusya Savunma Bakanlığı, Suriye hükümet güçlerinin verdiği karşılıklardan canlı kalkan kullanarak korunan terör örgütlerinin İdlib gerilimi azaltma bölgesindeki provokasyonları nedeniyle sivil halk acı çektiğini; Türkiye-Suriye sınırı üzerinden gerilimi azaltma bölgesine silah ve mühimmat sevkiyatı yapılması ve Türk zırhlı araçları ile askerlerin İdlib'e girmesinin durumu önemli derecede zorlaştırdığını ifade etti.

ABD'den İdlib açıklaması

ABD Dışışleri Bakanlığı Avrupa ve Avrasya İlişkilerinden Sorumlu Müsteşar Yardımcısı Christopher Robinson, "Türkiye kilit bir NATO müttefikimiz ve bölgesel konularda önemli bir oyuncu. Türkiye'nin (Suriye) sınırı yakınlarında İran ve Rusya var ve Türkiye burada bir tehdit ile karşı karşıya. Türkiye, Esad rejimi ve Rusya nedeniyle Suriye'de çok sayıda askerini kaybetti. Türkiye'nin endişelerini ciddiye alıyoruz ve Ankara ile yakından çalışıyoruz" dedi.

Beyaz Saray Ulusal Güvenlik Danışmanı Robert O'Brien, İdlib'e askeri olarak müdahale edeceklerini sanmadığını söyleyerek, "Suriye'deki sivil katliamlarının durdurulması gerektiğini yüksek sesle söylemeye devam edeceğiz" ifadelerini kullandı.

Diğer yandan, ABD'nin Suriye Özel Temsilcisi James Jeffrey, Ankara'daki temasları çerçevesinde İdlib'de yaşanan kriz durumuyla ilgili Türkiye'nin beklentileri ve görüşlerini dinledi. Dışışleri Bakanlığı'nca yapılan bilgilendirmeye göre; ABD'nin Türkiye'ye yönelik

olarak “NATO müttefikliği” boyutuyla İdlib’deki son gelişmelere karşı birlik ve beraberlik mesajı verdiği vurgulandı. Dışişleri Bakanlığı’ndaki görüşmede, ABD ile Türk heyetleri arasında “sahadaki insani durum ve siyasi süreç gibi başlıklarla Suriye’nin ele alındığı da belirtildi.

Esed rejiminin kara, deniz ve havada askeri gücü ne durumda?

TSK, bölgeye ciddi yığınak yaparken Suriye Ordusu da gücünün büyük bir kısmını İdlib ve halen çatışmaların sürdüğü Halep’in batı ve güney kırsalına kaydırmış durumda. Olası çatışma riski, Suriye Ordusu’nun mevcut kapasitesini de merak konusu yaptı.

2011’e kadar bu konuda az çok bilgi varken söz konusu tarihte başlayan ve bugüne kadar halen devam eden savaş sorunun cevabını zorlaştırdı.

9 yıl önce Suriye Ordusu, 220 bin askere, 500’ü aşkın savaş uçağına, 4 bin 700 civarında tanka, 4 bin 500’ü aşkın zırhlı personel taşıyıcısına, 500 motorlu topa, bin 500 kadar çekilen topa ve 4 bin kadar uçaksavara sahipti.

Sayısal olarak rakamların yüksekliğine karşılık özellikle tank ve uçakların çoğunun eski Sovyet döneminden kaldığı için aktif kullanılamadığı iddia ediliyordu.

2011’de başlayan savaşla birlikte Suriye Ordusu’ndan binlerce asker firar ederek muhalif Özgür Suriye Ordusu’na (ÖSO) katıldı.

Şiddetlenen ve ülkenin her yanına yayılan savaşla birlikte Suriye Ordusu ağır kayıplara uğradı.

Muhaliflerin tanksavar füzeleri ve uçaksavar da temin etmeye başlamasıyla Suriye Ordusu asker kaybının yanısıra yüzlerce tank, zırhlı araç ve çok sayıda helikopter kaybetti. 2011’den beri Suriye Ordusu çatışmalarda 2600’e yakın tank ve zırhlı araç kaybettiği iddia edildi. Ayrıca birçok hava üssünün de muhaliflerin eline geçmesiyle birlikte Suriye artık

kullanamadığı birçok eski uçağını da buralarda hurda olarak geride bıraktı. Bunun yanı sıra düşürülen çok sayıda uçak oldu.

2015 yılına gelindiğinde ciddi bir asker ve silah sıkıntısı çekmeye başlayan Suriye bu tarihten sonra Rusya ve İran'ın desteğiyle silah kapasitesini tekrar arttırmaya başladı.

2020'ye gelindiğinde Suriye Ordusu'nun 2011'e göre mevcut silah adedinde azalma olmakla birlikte daha önce elinde olmayan ya da az miktarda olan kimi silah sistemlerinde Rusya ve İran'ın desteğiyle artırdı.

Her ne kadar Suriye Ordusu'nun şu anki mevcut gücüyle ilgili net bilgiler olmasa bile dünya ülkelerinin askeri kapasitesi hakkında her yıl bilgi açıklayan Global Firepower Index'in 138 ülkeyi kapsayan 2020 verilerine göre Suriye Ordusu, askeri kapasite açısından dünyada 55'inci sırada yer aldı. Verilerde Suriye'nin savunma bütçesi 1 milyar 800 milyon dolar olarak belirtildi.

2011'de 220 bin gibi bir askeri gücü bulunan Suriye Ordusu'nun şu anki tahmini asker sayısı 142 bin olarak açıklandı.

Mevcut ordu içinde çatışmalara aktif olarak giren deneyimli asker sayısının 50 ile 70 bin arasında olduğu, bu askerlerin de çoğunlukla şu birliklere dahil olduğu iddia edildi.

Kaplan Birlikleri (25. Terörle Mücadele Tümeni), Tuğgeneral Süheyl Hasan komutasındaki Kaplan Gücü, üç birlikten oluşuyor. Savaşın başından beri ülkenin Hama, İdlib, Halep gibi bölgelerinde savaşıyor bu gücün tahmini sayısı 10 bin civarı. Suriye Ordusu'nun en aktif hücum gücü durumundalar, halen İdlib'deki hareketi büyük ölçüde yürütüyorlar.

4. Tümen: Esad'ın kardeşi Tümgeneral Mahir Esad komutasındaki bu gücün asıl görev bölgesi Şam'dı. Ancak buradaki çatışmaların Esad lehine sonuçlanmasıyla bu tümen bünyesinde "El Ğavs" (İmdat) birlikleri" kuruldu.

Birlik isimlerini komutanları olan General Ğays Della'dan alıyor ve daha çok Halep, İdlib ve Lazkiye cephelerinde kendini gösteriyor şu an.

104. Cumhuriyet Muhafızları Tugayı: Suriye Ordusu'nun seçkin birliği sayılan bu güç daha çok Şam'da yer alıyor.

5. Kolordu: Savaşın ilk yıllarında düzenli ordu yetmeyince gönüllü sivillerden "Ulusal Savunma Güçleri" adıyla milis güçleri oluşturuldu.

Bu güçler Rusya ve İran'ın da desteğiyle 2017 yılında "5. Kolordu" adıyla düzenli bir askeri güce dönüştürülerek düzenli orduya katıldılar ve Humus'un doğusunda DEAŞ'a karşı kullanıldılar. DEAŞ'ın güç kaybetmesinin ardından şimdi bu güçte önemli ölçüde kuzeye kaydırıldı. Sayıları 20-25 bin civarında tahmin ediliyor.

Ancak Suriye lehine çatışmaya giren güçler düzenli ordu birliklerinden ibaret değil. İran tarafından finanse edilen bir kısım Şii milis güçleri de çatışmalarda önemli rol oynuyor. İçlerinde Suriye'li Şiiler olduğu gibi Irak'tan Lübnan'dan Afganistan'dan hatta az sayıda Pakistan'dan gelen Şii gönüllüler de bulunmakta.

Genelde İranlı komutanların danışmanlık hizmeti verdiği bu milis gruplarının net sayısı bilinmemekle birlikte toplam da 20 bin civarında oldukları öne sürüldü. O gruplardan en bilinenleri şunlar.

Lübnan Hizbullahı: 2013'de savaşa müdahil olan Lübnan Hizbullah'ı özellikle Humus'taki savaşın Esad'ın lehine dönmesinde önemli rol oynadı. Halen iki-üç bin kişilik gücünün Suriye içerisinde bulunduğu ve son haftalarda Halep'teki çatışmalara da katıldıkları öne sürüldü.

Fatimiyyun Tugayı: Afganistan'da ve İran'da yaşayan Moğol kökenli Şii Hazaralardan oluşan bu gücün sayısı beş bin civarında tahmin ediliyor. İran tarafından finanse edilen bu güç daha önce güneyde Dera'da görevli iken şimdi onlar da Halep kırsalına geldi.

Kudüs Tugayı: Bu grup Şiiler'den değil Suriye'de yaşayan Filistinlilerden oluşuyor. Tahmini üç bin kişi olan bu birlikte Halep'teki çatışmalarda rol alıyor.

Kara Ordusu'nun Silah Gücü: Global Firepower'ın Index'in 2020 verilerinde Suriye kara kuvvetlerinin elindeki silahların mevcut sayısı ile ilgili şu rakamlara yer verildi.

Tank: 4135, Zırhlı araç: 5370, Çekili topçu: 2550, Roket sistemleri: 750, Motorlu topçu: 575
Aradan geçen dokuz yıla karşın Suriye'nin elinde halen ciddi miktarda tank ve zırhlı araç olduğu dikkat çekse bile büyük çoğunluğunun Sovyetler birliği döneminden kalma T-72'lerden oluştuğu ve artık aktif çatışmalarda kullanılmadığı iddia edildi. Buna karşın Suriye savaş içerisinde eski T-72 tanklarını hücumlarda kullanmaktan ziyade kendi üretimi olan Golan ve Şems adlı çok namlulu roketatar sistemleri ya da

Şilka adı verilen çok namlulu uçaksavar sistemlerinin şasisi olarak kullanarak değerlendirmeye başladı. Yine savaş sürecinde Rusya'dan alınan az miktarda gelişmiş T-90 tankı ile Tos-1 çok namlulu roketatar sistemi de Suriye Ordusu envanterine katıldı.

Ayrıca Suriye'nin elinde geçmişten beri Scud, Toçka (Toskha) tipi karadan karaya atılabilen balistik füze bulunduğu biliniyor. Ancak bunların sayısına dair net bir bilgi yok.

Her savaş gibi Suriye iç savaşında da belli silah sistemleri çok ön plana çıktı. Özellikle jeeplerin üzerine monte edilen Dokça uçaksavarlar hem Suriye Ordusu'nda hem muhaliflerde çok yaygın. Keza tanksavarlar da her iki tarafça çok yaygın kullanılıyor.

2011 yılında Suriye'nin elinde tanksavarlara karşı kullanılabilen 1000 civarı Kornet marka tanksavar füze varken bu sayının savaş içerisinde Rusya ve İran'ın yardımıyla çok arttığı biliniyor.

2016 yılında Suriye Ordusu'nu analiz eden Rus askeri uzman Valentin Vasilescu'nun verdiği bilgiye göre Rusya ve İran'ın yardımı ile çok sayıda gelişmiş keskin nişancı silahı Suriye Ordusu tarafından kullanılmaya başlandı.

Savaştan önce 60 bin mevcutlu Hava Kuvvetleri, Suriye Ordusu'nun en önemli birimiydi. Esad rejiminin en önemli dayanaklarından olan Hava Kuvvetleri İstihbaratı, bu gücün bünyesindeydi.

Halen Suriye Ordusu'nu yöneten birçok aktif komutan eski Hava Kuvvetleri İstihbaratı mensupları. Kaplan Kuvvetleri Komutanı Süheyl Hasan da bunlardan biri.

Global Firepower'ın 2020 verilerine göre toplamda 456 uçak ve helikopterden oluşuyor. Bu uçaklardan bir kısmının niteliği listede şöyle belirtildi.

Avcı uçağı: 199, Özel saldırı: 20, Nakliye: 4, Eğitim uçağı: 67, Helikopterler: 165, Saldırı helikopterleri: 27

Uçaklar eski olmakla birlikte bir kısmı Rusya tarafından modernize edildi

Suriye savaş uçaklarının çoğunun F-16'lar ile boy ölçüşme şansı olmayan eski Mig-21, Mig-23 model Rus uçakları olduğu, elinde daha gelişmiş model olan Mig-29'lardan ise az sayıda bulunduğu biliniyor. Rus askeri uzman Valentin Vasilescu'nun 2016'daki yazısına göre Suriye Ordusu bünyesindeki 21 adet Su-24MK bombardıman uçağı, 64 adet MİG-23 uçağı modernize edildi.

Bu arada savaş sırasında bir kısmı ülkeden kaçtığından bir kısmı da öldüğünden tecrübeli pilot sıkıntısı çekildiği iddia edilmişti. Ancak Rus uçaklarının da devreye girmesiyle bu sıkıntı kısmen aşılmış görünüyor.

Suriye, 2011 yılında 600 eski tip Rus malı sa2, sa3, sa5 ve sa6 yerden havaya (sam) az sayıda modern denilebilecek sa8, sa10 sistemleri ve dört bin uçaksavar ile güçlü hava savunmasına sahip bir ülke olarak biliniyordu. Savaş sırasında birçok hava savunma üssünün muhaliflerin eline geçmesiyle bu güçte zafiyet oluşmakla birlikte elindeki sistemleri halen önemli ölçüde koruduğu iddia edildi.

Ayrıca ilave olarak S-300'ün bir alt versiyonu olan S-200 ile Pantsir-S1 sistemlerinden elde ettiği öne sürüldü. Ancak mevcut sistemlerinin İsrail hava hava akınlarını önlemekte yeterli olmadığı görüldü. Buna karşın bir tane İsrail uçağını düşürmeyi başarmaları da halen kısmen gücünü koruduğunu gösterdi. İsrail hava akınları Suriye'nin en büyük zaafının elektronik savaşa karşı olduğunu da ortaya çıkardı. Bu konuda bir imkan geliştirip geliştirmedeği ise bilinmiyor.

Suriye'nin zayıf bir deniz gücü bulunuyor. Global Firepower Index'in 2020 verilerine göre deniz gücü 56 gemiden oluşuyor. Bu gemilerin bir kısmına dair bilgiler ise şöyle.

- 33 devriye botu
- İki fırkateyn
- Yedi mayın gemisi

Libya (Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi- Münih Güvenlik Konferansı)

Bu haftanın önemli konularından biri Libya idi. Uluslararası arenada Libya'da ki krizin de değerlendirildiği iki büyük toplantı yapıldı.

BMGK'dan Libya'da ateşkes kararı

İngiltere tarafından, Libya'da "kalıcı ateşkes" talebinde bulunan tasarı Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyinde (BMGK) oylamaya sunuldu. Oylamada karara 14 ülke destek verirken, tasarıdaki paralı askerlerin geri çekilmesi ifadesinden memnun olmayan ve veto hakkına sahip Rusya çekimser kaldı ve tasarı kabul edildi. Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi, Libya'da derhal ön koşulsuz ateşkes, taraflara silah tedarikine son verilmesi, uluslararası silah

ambargosuna uyulması ve ülkedeki tüm paralı askerlerin geri çekilmesini talep eden kararı kabul etti.

Libya Ulusal Mutabakat Hükümeti (UMH) heyeti, Cenevre görüşmelerinde Ulusal Ordu'nun (LUO) Trablus'tan geri çekilmeyi kabul etmediğini duyurdu. Kahire'de sonuçlanan Libya görüşmelerinin 'ekonomik süreç' toplantılarına katılan Libyalı taraflar, 'Uzmanlar Komitesi'nin mekanizmaları ve çalışma esasları' ile 'bir sonraki toplantının gelecek mart ayında başlaması' hususlarında uzlaşa sağladı. Taraflar, "Libya'da uzun süredir devam eden kurumsal parçalanma ve çelişkili politikalar, başta bankacılık sektörü olmak üzere ekonomik durum üzerine olumsuz şekilde yansıyor" açıklamasında bulundu.

Kasr bin Gaşir banliyösünde ve kapalı uluslararası havalimanında LUO güçleri ve Serrac kuvvetleri arasında 11 Şubat'ta şiddetli çatışmalar patlak verdi. LUO kaynaklarının aktardığına göre Serrac hükümetine bağlı milisler, havalimanının batısında yaşanan çatışmaları durdurmak için ateşkes sağlamaya çalıştı ancak ordu güçleri söz konusu çağrışı reddetti. Çatışmalar da bölgede hasara yol açtı.

Diğer yandan, Libya'da Hafter güçlerinden dikkat çeken bir hamle geldi. Halife Hafter liderliğindeki Libya Ulusal Ordusu, Birleşmiş Milletler'in Trablus'taki tek işleyen havalimanının Birleşmiş Milletler tarafından kullanılmasına izin vermeyeceğini açıkladı. Hafter güçleri gerekçe olarak havalimanını Türkiye'nin üs olarak kullanmasını gösterdi.

Afrika Birliği Zirvesi'nde Libya krizine barışçıl bir siyasi çözüm bulunması çağrısı

Etiyopya'nın başkenti Addis Ababa'da düzenlenen 33'üncü Afrika Birliği Zirvesi'nde Libya krizi ile ilgili 2015 yılında imzalanan Suheyraat Anlaşması'na uygun barışçıl bir siyasi çözüm bulunması çağrısı yapıldı. Zirveden çıkan bir başka kararda, Afrika Birliği Zirvesi, Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi'ne (BMGK) Libyalılar tarafından imzalanan Suheyraat Anlaşması

uyarınca çatışmayı sona erdirmeye ve kalıcı ateşkes için uygun koşulları yaratma çabalarının bir parçası olarak Libya'ya yönelik silah ambargosunun yürürlüğe girmesi ve etkin bir şekilde uygulanması için tüm sorumluluklarını üstlenme çağırısı yapıldı.

ABD: Türkiye'nin Libya'da yaptıklarını desteklemiyoruz

ABD Senatosu Dış İlişkiler Komitesi'nde düzenlenen 'ABD'nin Libya Politikası' başlıklı oturuma katılan ABD Dışişleri Bakanı'nın Yakın Doğu İşlerinden Sorumlu Yardımcısı David Schenker "Türkiye'ye güçlerini Libya'ya yerleştirme çağrısında bulunmadık ve orada yaptıklarını desteklemiyoruz. Ama Türkiye'nin müdahalesi, Hafter güçlerinin ilerlemesini durdurmaya yaradı ve görüşmeler için daha uygun koşullar yaratan dengeyi oluşturdu" ifadelerini kullandı. ABD'nin, Fayiz es-Serrac liderliğindeki Ulusal Mutabakat Hükümeti'ne (UMH) destek verdiğini defalarca dile getiren Schenker, "Hafter'in askeri operasyonunu reddediyoruz ve onu krizin çözümüne katılmaya çağırıyoruz" dedi. (YÇ)

Macron, Hafter'i Fransa'ya davet etti

Fransa Cumhurbaşkanı Emmanuel Macron, Libya Ulusal Ordusu lideri Halife Hafter'i ülkesine davet etti. Hafter'in basın ofisinden yapılan yazılı açıklamaya göre, Libya Ulusal Ordusu lideri Halife Hafter, Fransa Dışişleri Bakanlığı Orta Doğu ve Kuzey Afrika Dairesi Müdürü Christophe Farno ile Bingazi'de bir araya geldi. Görüşmede taraflar terörle mücadeleyle ele aldı. Fransız yetkili Farno, Fransa Cumhurbaşkanı Emmanuel Macron'un, Fransa'ya ziyarette bulunması yönündeki resmi davetini Hafter'e iletti. Farno, pazartesi de Fransa İçişleri Bakanı Christophe Castaner'in Ulusal Mutabakat Hükümeti (UMH) İçişleri Bakanı Fethi Başağa'ya Paris'e ziyarette bulunması yönündeki resmi davetini iletmisti. Paris'in Libya meselesinde daha büyük rol oynama isteği, bu tarz diplomatik hamlelerle kendini belli ediyor.

Münih Güvenlik Konferansı

56'ncı Münih Güvenlik Konferansı'nın çerçevesini çizen 2020 Münih Güvenlik Raporu'nda "Dünya gittikçe daha az Batılı hale geliyor" vurgusu yapıldı. Münih Güvenlik Konferansı 2020'nin gündemi, 27 münferit kriz, Avrupa projesi, uluslararası liberal düzen, Avrupa

Birliği'nin (AB) kendini savunması, küresel ticaret ihtilafları, iklim değişikliği, siber güvenlik ve dünya devleri arasındaki ekonomik ve teknolojik rekabet ve olası etkileriydi. AB güvenlik politikasının geleceği, Afrika, Rusya, Libya, İran ve Çin ile ilgili konuların yanı sıra, küresel ısınmanın güvenlik üzerine etkileri tartışıldı.

Konferansta, 40'tan fazla ülkenin devlet ve hükümet başkanları, dışişleri ve savunma bakanları düzeyinde temsil edildi, ekonomi dünyasının temsilcileri ve uluslararası kuruluşlar da zirvenin davetlileri arasındaydı.

Konferansın son gününde ana gündem maddesi Libya oldu. Münih'te, geçen ay Berlin'de (19 Ocak 2020) düzenlenen Libya zirvesinin devamı niteliğinde bir konferans düzenlendi. Almanya Dışişleri Bakanı Heiko Maas ve Birleşmiş Milletler temsilcilerinin başkanlığında gerçekleştirilen konferansta, Berlin zirvesinde alınan kararların hayata geçirilmesine yönelik somut adımlar ele alındı. Konferansa katılan devletlerin Berlin zirvesinde alınan "silah ambargosu kararına bağlılık" başta olmak üzere zirvede alınan kararları teyit ettiği bildirildi. Toplantıdan, ambargo sürecinin takibinin nasıl gerçekleştirileceğine ilişkin bir karar çıkmadı. Maas konuya ilişkin, "Herkes, gelecekte ambargo kararını ihlal etmesi durumunda bir BM kararını ihlal etmiş olacağını ve bunun sonuçsuz kalamayacağını bilmeli" diye konuştu.

Libya'ya silah ambargosu bir şaka haline geldi

Birleşmiş Milletler BM Libya Özel Temsilcisi Gassan Selame'nin Yardımcısı Stephanie Williams, Libya'ya uygulanan silah ambargosunun bir 'şaka' haline geldiğini dile getirdi.

Libya’da sahadaki durumun hala çalkantılı olduğunu vurgulayan Williams, ateşkesin pamuk ipliğine bağlı olduğunu söyledi.

Konferansta Türkiye’yi eleştiren Suudi Arabistan Dışışleri Bakanı Prens Faysal bin Ferhan, "Türkiye tarafından Suriye’den gönderilen birlikler bölgeye geliyor. Tüm bunlar tabii ki durumun iyileşmesine hiçbir katkıda bulunmadığı gibi; daha da fazla istikrarsızlığa neden oluyor” dedi.

Rusya Dışışleri Bakanı Lavrov, Libya’daki krize değindi. Halife Hafter’in ve liderliğindeki Libya Ulusal Ordusu’nun, BM Güvenlik Konseyi tarafından Libya’daki çatışmanın tarafı olarak kabul edildiğini hatırlatarak “Son Berlin konferansında da böyle olduğu doğrulandı. Ardından Güvenlik Konseyi de Berlin konferansının sonuçlarını memnuniyetle karşıladığını açıkladı, Serrac ve Hafter’i sorunları çözmeye, ateşkese ve bu ülkenin ekonomik yaşamıyla ilgili anlaşmalara ve politik sürece uymaya başlamaya çağırıldı” diye konuştu. Lavrov, “Hafter, ayrılıkçılığın simgesi değil. Berlin konferansı ve BM Güvenlik Konseyi dahil dünya toplumu tarafından tanınan çatışmanın bir tarafı. Bu çatışma, 2011 yılında NATO’nun gerçekleştirdiği tamamen yasa dışı kampanya sonucu Libya devletinin yıkılmasıyla başlamıştı” ifadelerini kullandı.

Diğer taraftan, yerel aktivistlerin aktardığı bilgilere göre Rusya, Suriye’nin başkenti Şam’ın Doğu Guta bölgesindeki Duma banliyösünde gençleri zorla silah altına alıyor. Dumalı gençlerin "Rusya’nın Dostları" adlı örgüt çatısı altında silah eğitiminden geçirildikleri ve Libya’da süregelen Trablus kuşatmasında Fayiz Serrac Hükümetine bağlı güçlere karşı savaştırılacakları da gelen bilgiler arasında.

Öte yandan diğer yerel kaynaklar ise, Rus polisinin Duma’da “Rusya Dostları” adlı bir grup oluşturduğunu, üyelerine ise Hmeymin askeri üssünden askeri kartlar verildiğini açıkladı. Rus polisinin, grup üyelerine hafif silahlar, askeri üniformalar ve dört çeker araçlar verdiği de bildirildi.

Barış Planı-Yüzyılın Anlaşması

ABD, Filistin Devlet Başkanı Mahmud Abbas’ın da katılacağı Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi (BMGK) öncesinde Konsey’e yönelik baskıyı artırdı.

BMGK'de, Yüzyılın Anlaşması'nın ele alındığı oturumda Filistin Devlet Başkanı Abbas, işgal altındaki Kudüs'ün İsrail'e hediye olarak verildiğini belirtti. Abbas, Kudüs'ün bölünmemiş bir şekilde İsrail'in başkenti olamayacağını, Batı Kudüs'ün İsrail, Doğu Kudüs'ün ise Filistin'e ait olduğunu vurguladı. İsrail'in Filistin'in barış fırsatlarını kaçırdığı iddialarını reddeden

Mahmud Abbas "Biz her fırsatı ciddiye aldık, çünkü barış halkımızın yararına. Moskova'ya 3 kez gittim ama o (Netanyahu) gelmedi. Bu durumda barışı reddeden kim?" Mahmud Abbas Filistin'in siyasi çözüm olmadan ekonomik bir çözümü kabul etmeyeceğini söyledi ve şöyle dedi, "Sayın Trump'a ABD'nin teklif ettiği planın barış ve istikrar getirmeyeceğini söylemek istiyorum, çünkü uluslararası meşruluğu ortadan kaldırıyor."

Filistin Devlet Başkanı görüşmelere hazır olduğunu şu sözlerle anlattı: "Bu durumdan kaçınmak için yeni bir umuda ihtiyacımız var ve lütfen bu umudu elimizden almayın. İsrail, uluslararası parametrelere göre barışa ve müzakerelere hazırsa, ben de derhal görüşmelere başlamaya hazırım." (11.02.2020)

BM Güvenlik Konseyi oturumunda konuşan ABD'nin teklifini savunan ABD Birleşmiş Milletler Daimi Temsilcisi Kelly Craft, Yüzyılın Anlaşması'nın Filistinliler için 'harika' ve 'gerçekçi ve uygulanabilir' bir plan olduğunu iddia etti ve "Bu plan 'işine gelirse ya da dediğim dedik' bir plan değil, taş da kazılmadı. Aksine, bu bir açılış teklifi, müzakereler için bir başlangıç noktası, bitiş çizgisi değil" dedi.

Bunlar olurken, binlerce Filistinli, Batı Şeria ve Gazze'de toplanarak ABD Başkanı Donald Trump'ın sözde Ortadoğu planını protesto ederek Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi'nde konuşma yapan Filistin Devlet Başkanı Mahmud Abbas'a destek verdi. Filistin bayrakları taşıyan göstericiler, sözde Ortadoğu barış planına karşı sloganlar attı.

Ramallah'ta toplanan göstericiler, “Kahrolsun Yüzyılın Anlaşması”, “Filistin satılık değildir”, “Yüzyılın Anlaşması'na hayır” yazılı pankartlar taşıdı.

Öte yandan Filistin Kurtuluş Örgütü (FKÖ) İcra Komitesi Sekreteri Saib Ureykat, Arap Grubu ve Bağlantısızlar Hareketi tarafından Birleşmiş Milletler

Güvenlik Konseyi'ne (BMGK) sunulan Ortadoğu Barış Planı hakkındaki karar tasarısının geri çekildiğine ilişkin iddiaların asılsız olduğunu söyledi. DPA'nın aktardığına göre Ureykat, “Karar taslağı dağıtıldı ve hala gündemde. İstişareler sona erdiğinde, metindeki sabit tutumumuz değiştirilmeden oylamaya sunulacak” dedi.

Filistin'de yapılan bir anketin 11 Şubat'ta açıklanan sonuçlarına göre, ABD'nin “Yüzyılın Anlaşması”na karşı Filistinlilerin üçte biri silahlı mücadele ya da intifadaya geri dönülmesini istiyor. Anket, 127 yerleşim yerinde 1270 yetişkinden oluşan rastgele bir örnekleme yüz yüze görüşmelerle gerçekleştirildi. Anketi hazırlayan merkez anket sonuçlarıyla ilgili şu açıklamada bulundu: “Ankete katılanların yüzde 84'ü İsrail devletinin tanıma kararını geri çekmesini destekliyor, yüzde 78'i barış gösterileri, yüzde 77'si İsrail ile güvenlik koordinasyonun durdurulmasını, yüzde 69'u ise Oslo Anlaşması'ndan çekilmesini desteklemekte.

Sonuçlar, Oslo Anlaşması'ndan bu yana ilk kez iki devletli çözümü desteklemede yüzde 40'tan daha az bir oranda görülmemiş bir düşüş olduğunu gösterdi.

Mısır heyetinden Gazze'ye sürpriz ziyaret

Mısır güvenlik heyetinin ziyareti, istihbarat birimi başkanı Tuğgeneral Eymen Bedi'nin başkanlığında ve Filistin işleri sorumlusu Tuğgeneral Ahmed Abdulhalık eşliğinde gerçekleşti. Söz konusu ziyaret kapsamında yetkililer, Gazze Şeridi'ndeki son güvenlik tırmanışını ve Refah Sınır Kapısı ile güney sınırları meselelerini ele aldı. Mısır istihbarat heyetinin bu hızlı ziyareti, bu kez her bakımdan farklıydı. Gazze'deki güvenlik organları, heyetin söz konusu ziyaretinin ve toplantısının basın organları tarafından görüntülenmesini

engelledi. Aynı şekilde Hamas'ın Gazze'deki siyasi lideri Yahya Sinvar, Mısırlı yetkililerle görüşmeyi kabul etmezken, Hamas lideri İsmail Heniyye de o sıralarda Gazze'de değildi.

Nasrallah: Trump'ın 'Yüzyılın Anlaşması' barış planı, Lübnan topraklarını hedefliyor
Lübnan'daki Hizbullah örgütü Genel Sekreteri Hasan Nasrallah, ABD Başkanı Donald Trump'ın 'Yüzyılın Anlaşması' adıyla da bilinen barış planının işgal altındaki Lübnan topraklarını hedeflediğini söyledi.

Filistin Başbakanı: 'Yüzyılın Anlaşması' barış planı, Trump-Netanyahu arasındaki anlaşmadan başka bir şey değil

Filistin Başbakanlığından yapılan yazılı açıklamaya göre, İştıyye, Almanya'da düzenlenen 56. Münih Güvenlik Konferansı kapsamında Filistin konulu sempozyumda konuştu. "Sözde barış planı, Netanyahu ile Trump arasındaki bir anlaşmadan başka bir şey değil. Buna, barış planı dememiz mümkün değil. Bu ancak bu iki liderin seçim kampanyalarının bir parçasıdır." diyen İştıyye, Kudüs'ü kapsamayan, Filistinlilerin dönüş hakkını tanımayan, 221 yerleşim biriminde yaşayan 720 bin Yahudi mülteciye dokunmayan ve egemenliği olmayan bir Filistin önerdiğini kaydetti.

Barış planı hakkında, Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi (BMGK) oturumunun hemen öncesinde Belçika Dışişleri ve Savunma Bakanı Philippe Goffin, Avrupa Birliği (Fransa, Almanya, Belçika, Estonya ve Polonya) Güvenlik Konseyi'nin mevcut ve eski üyeleri adına okuduğu bildiride, AB ülkelerinin, 'ABD de dahil olmak üzere, İsrail-Filistin çatışmasına barışçıl bir çözüm bulunmasına yardımcı olmak için gösterilen tüm çabaları takdir ettiğini' belirtti.

Dominik Cumhuriyeti, Endonezya, Nijer, Tunus, Saint Vincent, Grenadinler, Güney Afrika ve Vietnam gibi ülkelerin yer aldığı Bağlantısızlar Hareketi'nin temsilcileri, "1967'de Arap-İsrail savaşı patlak vermeden önce, başkenti Doğu Kudüs olan bağımsız Filistin Devleti ile birlikte uluslararası alanda tanınan 4 Haziran 1967 sınırları içinde yer alan iki devletli çözümü korumanın, şu an her zamankinden daha önemli" olduğuna dikkat çektiler.)